

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUSAAMISELTA, VÄKIVALLALTA JA HÄIRINNÄLTÄ

1) Ennaltaehkäisy

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Ennaltaehkäisyssä panostetaan erityisesti toimintakulttuuriin ja yhteisöllisyyteen ja toimivan vuorovaikutuksen pelisääntöihin <ul style="list-style-type: none"> ○ ”Me kaikki ollaan me” • Vastakkainasettelujen torjunta - sen sijaan lähtökohtana se mikä yhdistää • Positiivinen, ratkaisukeskeinen ilmapiiri • Toimijoina koko koulu yhteisö, vanhempainyhdistys ja kaikki huoltajat • Selkeä ja avoin tiedottaminen koteihin 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnioittava puhetapa • Varhainen puuttuminen • Small talk arjessa • Tunne-, itesesäätely- ja vuorovaikutustaitoihin panostaminen <ul style="list-style-type: none"> ○ Askeleittain, Lions Quest, Yhteispeli tms. • Tuetaan joustavan identiteetin rakentamista ja itsemäärittelyoikeuden toteutumista • Yhteisöllisyyden ja osallisuuden portaat • Säännöllisesti, lukuvuosittain, oppilaiden kanssa käydään läpi mitä on kiusaaminen, käsitteen määrittelyä • Koululla nollatoleranssi kiusaamisen suhteen • Ryhmäytyt, kuraattorit, kouluvalmentajat, KiVa-tiimi tai vastaava, oppilaskunta, tukioppilaat 	<p><i>Miten tunne-, itesesäätely- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan koulussanne?</i></p> <p>Läpäisyaiheena koko ajan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kohteliaat puhetavat eri kielissä ja kulttuureissa, erilaisuuden hyväksyminen • Avoin keskusteluilmapiiri luokahuoneessa • Erilaisuuden hyväksyminen • Jokainen saa olla oma itsensä • Opettaja on itse esimerkki • Koko henkilökunnan on puututtava heti epätoivottavaan käytökseen, kun tällaista havaitsee --> ei vain puututa omien opetusryhmien toimintaan • Oppilaan yksilöllinen kohtaaminen, jokaiselle oppilaalle tunne nähyksi ja kuulluksi tulemisesta. • Luokka-asteiden ryhmäytykset • tukioppilaat mukana arjessa (vuosikello) • <i>Arjen tilanteissa joka päivä.</i> <p><i>Kuka opettaa, millä luokka-asteilla, mitä materiaaleja käytetään?</i></p>

		<ul style="list-style-type: none"> • eri oppiaineissa kaikilla luokka-asteilla (OPS:n sisällöt ja tavoitteet) • luokanohjaajan tuokiot, tarvittaessa luokanohjaajan tunti • Some-turva <p><i>Miten kiusaamis-, häirintä- tai väkivaltatilanteen voi tuoda ilmi?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kertomalla aikuiselle: luokanohjaajat, opettajat, kouluvalmentajat, oppilashuoltohenkilökunta • Huoltajia pyydetty aktiivisesti kertomaan, jos kotona tulee esiin jotain • Opettaja seuraa aktiivisesti ryhmien vuorovaikutusta • Oppilaita rohkaistaan kertomaan heti kiusaamisesta aikuiselle • Oppimiskeskusteluissa puheenaiheena <p><i>Miten yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen näkyy koulun arjessa (esimerkkejä)?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tukioppilastoiminta, kouluvalmentajien toiminta, oppilaskunnan toiminta, vierailut, yhteiset tilaisuudet ja juhlat • aikuisen osoittama esimerkki toisten kohtaamisessa • yhteiset säännöt ja niistä kiinni pitäminen
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> Koko koulu kasvattaa: myös muu henkilökunta osana koulu yhteisöä. Neuvovat, auttavat, puuttuvat. <p><i>Miten koulu viestii näistä asioista huoltajien suuntaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Koulun yhteinen viestintä esim. järjestyssäännöt, pelisäännöt, kiusaamiseen puuttumisen ohjeistus. oppilaskohtaisesti aineenopettaja/luokanohjaaja, tilanteen mukaan myös rehtori voi olla yhteydessä huoltajiin.
--	--	--

2) Interventio

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> Puuttuminen mahdollisuuksien mukaan jo ennen tilanteen eskaloitumista ja kriisiä Kytevien konfliktien tunnistaminen, viranomaisyhteistyö tarvittaessa Tiedonkulku henkilöstön välillä Käytetään yhteneviä käsitteitä Konfliktin akuutissa vaiheessa vain väliintulo ja tilanteen rajaaminen Toimijat: Tilanteessa oleva opettaja ja tarvittava määrä muita aikuisia 	<ul style="list-style-type: none"> Puuttumisen yhteydessä olennaista tilanteen rajaaminen Osapuolten välinen dialogi käydään myöhemmin. Nopea tiedottaminen koteihin tärkeää em. tavoitteiden saavuttamiseksi 	<p><i>Miten interventioprosessi toteutuu koulussamme? Ketkä ovat siinä keskeiset toimijat?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tilanteisiin puututaan ja ne selvitetään mahdollisimman pian Se tilanteessa oleva aikuinen, joka kuulee/näkee, lähtee selvittämään asiaa. Kaikkien osapuolten kuuleminen erikseen, tiedottaminen huoltajille sekä luokanohjaajalle Tarvittaessa mukaan tarvittava määrä muita aikuisia. <p><i>Miten prosessista on tiedotettu etukäteen?</i></p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Vanhempainilloissa, koulun nettisivuilla, Wilman tiedotteissa ja luokissa käyty läpi kiusaamisen vastainen suunnitelma <p><i>Kuka vastaa tiedottamisesta interventiotilanteessa?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilanteeseen puuttunut aikuinen, ellei muuta sovita.
--	--	---

3) Selvittely

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden näkökulmien kuuleminen, oppilaiden yhteen saattaminen • Ratkaisujen etsiminen ja luottamuksen palauttaminen • Mahdolliset sanktiot • Selvittelyryhmän kokoonpano määräytyy tilanteen ja osapuolten mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään silminnäkijät, huhut, tukijoukot, puolesta loukkaantujat ja polarisoitumisen estäminen • Kirjaaminen • Avoin dialogi tapahtuneesta, ns. identiteettipuhetta kuitenkin vahvistamatta • Voidaan käyttää selvittelymalleja rakennetuista malleista <ul style="list-style-type: none"> ○ SOPU, VERSO, KiVa-koulu tms. • Sovittelussa etsitään ratkaisuja ja katsotaan eteenpäin • Korostetaan väkivallatonta ratkaisumallia, puhumalla sopimista • Viranomaisia konsultoidaan tarvittaessa 	<p><i>Miten huolehditaan siitä, että eri osapuolet tulevat tasavertaisesti kuulluiksi?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaikkia osapuolia kuullaan erikseen ja/tai yhdessä. <p><i>Mihin koulu kirjaa selvittelyn? Miten selvittely dokumentoidaan?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Huoltajia tiedotetaan kiusaamistilanteiden selvittelystä. • Selvittely kirjataan Wilman kasvatustietokantaan –lomakkeelle (Tuki-välilehdellä, toimenpiteet -valikko) • Seurannasta (pvm.) sovitaan käsittelyvaiheessa <p><i>Ketkä selvittelyyn osallistuvat?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asianosaiset ja mahdollisesti silminnäkijät <p><i>Miten mahdolliset sanktiot määräytyvät? Miten huolehditaan niiden tasavertaisuudesta?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Järjestyssäännöt, työrauhakäytänteet, tapauskohtaiset sanktiot, lastensuojelun/poliisin konsultointi (040 568 5520, Lastensuojelupäivystys)

		<p><i>Kuka huolehtii tiedottamisesta ja yhteyden ottamisesta viranomaisiin?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rehtori ja asianosainen aikuinen yhteistyössä <p><i>Kenelle tiedotetaan ja miten?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Luokanohjaaja, huoltajat ja tarvittaessa viranomaiset puhelimitse tai Wilmalla
--	--	--

4) Seuranta

YLEISIÄ TAVOITTEITA	KONKREETTISIA KEINOJA	MITEN TOTEUTETAAN KOULUSSAMME?
<ul style="list-style-type: none"> • Asia käsitellään yhdessä, tunnustetaan tapahtumat, tehdään sovinto • Laaditaan yhteiset sopimukset: osapuolet määrittävät mitä tarvitsevat ja tarpeiden pohjalta tehdään sopimus • Mahdolliset sanktiot ja niistä huolehtiminen. • Tehdään johtopäätökset ja tarvittavat muutokset toimintaan. • Sovitaan aina myös seurannasta ja tarvittaessa jälkihoidosta • Toimijat: Koulun edustaja, osapuolet, tarvittaessa moniammatillinen tukitiimi koulun ulkopuolelta (lastensuojelu + perhetyö mukana) • Tiedotus huoltajille ja tarvittaessa sidosryhmille 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Käydään läpi, mitä opittiin 2. Kirjaaminen 3. Nimettömyys 4. Luottamuksellisuus 5. Konfliktien näkeminen oppimistapahtumina 6. Käytetään ulkopuolista tukihenkilöä tarvittaessa 	<p><i>Kuka vastaa seurannasta?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Asianosaiset aikuiset koululla <p><i>Mitä asioita seurantaan kuuluu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jatkuuko kiusaaminen, miten kiusaaja/ kiusattu pärjäävät • Käydään läpi, mitä on opittu • Yhteistyö kodin kanssa <p><i>Miten toimitaan, jos sovitut asiat eivät ole toteutuneet?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Huoltajien kutsuminen koululle • Opiskeluhuollon aktiivinen mukaanotto <p><i>Kuinka pitkään seuranta jatkuu?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Seuranta sovitaan tapauskohtaisesti. Tarvittaessa seurantatapauksia voi olla useampikin.